

Reisebrev fra Little Bryn og Gambia den 10. – 22. februar 2011

Kjære venner av Little Bryn

Ingeborg og jeg har hatt en begivenhetsrik tur til Gambia, denne gangen også. Først og fremst har vi fulgt opp arbeidet på Little Bryn og kontakten med Essau Lower Basic School, men vi har også sett på noen andre prosjekter for å knytte nye bekjenskaper.

Little Bryn

Vi ankom Gambia sent på kvelden torsdag den 10. februar, og allerede morgenen etter satt vi på fergen som tok oss over Gambiafloden. Velkomsten på Little Bryn var mer overveldende enn noen sinne, med opptog og fremføring av tradisjonell dans til heftige wollof-rytmer. Den 25. januar var det 25 år siden Little Bryn Nursery School åpnet, og for anledningen hadde rektor Sarjo Sonko skaffet nye t-skjorter til elevene med skolens emblem på brystet. Også vi hadde med klær i gave til elevene. Denne gangen var det Cubus som hadde sponset oss med flotte vareprøver, bl.a. t-skjorter og joggedresser. I tillegg hadde vi med clogs, donert av elever på Bryn SFO. Tusen takk skal dere ha!

Da vi besøkte Little Bryn for to år siden, hadde skolen mellom femti og hundrede elever. I dag er omkring 230 barn innskrevet, og det er flest på de yngste trinnene. Dette er i overkant mange, og vi ble enige med Sarjo om å sette et tak på ca. 30 elever pr. klasse, totalt et sted mellom 130 og 150 elever for hele skolen. Imidlertid vitner den økte rekrutteringen om at skolen igjen har fått høy status i landsbyen. Først og fremst er dette resultat av hardt og systematisk arbeid fra Sarjo og hennes medarbeidere. De har på kort tid hevet det pedagogiske nivået på førskolen, fra å drive papegøypreget undervisning til en mer elevsentrert opplæring. Overgangen fra å bruke engelsk som undervisningsspråk til å bruke morsmål har vært avgjørende for utviklingen. Elevene lærer fortsatt engelsk, men nå som eget fag, slik vi gjør det i Norge.

Vi har i de senere årene engasjert oss sterkere i forhold til kvaliteten på opplæringen, og denne gangen holdt vi kurs for lærerne over to helger. Særlig forsøker vi å vektlegge bruk av litteratur i undervisningen, noe det er liten tradisjon for i Gambia. Derfor prøver vi å bygge opp en boksamling på førskolen, og vi har innført at lærerne skal lese for elevene hver dag. Mangelen på litteratur på lokale språk er selvfølgelig et problem i denne sammenhengen. Kun engelske bøker er å oppdrive. Vi har oppfordret lærerne til å skrive litt selv på mandinka, og å forsøke å oversette noen av de enkleste tekstene i bøkene, spesielt materiell som skal brukes i forhold til lese- og skriveopplæringen. I første del av kurset vårt viste vi derfor hvordan man enkelt kunne binde inn bøker. I tillegg gjennomgikk vi ulike læringsteorier, og hvordan man kunne omsette teori til praksis i forhold til å legge ukeplaner. Tilfeldighetene ville at utdanningsdepartementet i Gambia nettopp hadde ferdigstilt en læreplan for førskolene, og det var med stolthet at supervisor Max Jagne kunne presentere denne planen for oss før den offisielt var kommet ut. Dermed kunne vi enkelt justere kurset vi holdt slik at vi arbeidet ut i fra målene i den nye nasjonale planen.

Besøk på barneskolen, Essau Lower Basic School

En hel dag gikk med til å besøke Essau Lower Basic School og dele ut brev fra Norge til elevene. Vi hadde med mange flotte brev med ulike temaer, som årstider i Norge, Oslo og våre nærområder, dyr i Norge, vikingtid osv. Dette var nytt og spennende for elevene på barneskolen, og vi måtte forklare både det ene og det andre, spesielt om vikingtiden. Heldigvis hadde vi tatt med to bøker om vikinger, som vi ga til skolens bibliotek. Vi hadde også møter med skolens ledelse, der vi drøftet ulike aspekter ved undervisningen og kunnskapsnivået blant elevene. Bl.a. viste vi videoer med elever fra Essau og fra Bryn som leser hverandres brev. For det pedagogiske personalet på skolen, var dette en tankevekker, mens elevene frydet seg over å se sine brev bli lest opp av norske jevnaldrende. Vi har også denne gangen fått med brev tilbake fra Gambia.

I vår del av verden, der informasjonstilgangen nærmest er ubegrenset, kan det være vanskelig å forestille seg betydningen av et enkelt brev. Landsbyen vår, Essau, har svært

begrenset tilgang på elektrisitet. Det er ikke tilgang til Internett, og aviser, blader og bøker er nesten ikke å oppdrive. Brevene fra elevene på Bryn og Hammerbakken er et vindu ut til en annen verden, en kilde til informasjon som ellers ikke er tilgjengelig. Da vi senere på kvelden gikk en tur til nabobyen Barra, kom fire gutter oss i møte. En gikk med et brev i hånden, som han hadde fått av oss på skolen tidligere på dagen. Han ville at vi skulle lese det for ham, og selv om han ikke forstod alt innholdet, var han lykkelig.

Det nytter

Det er denne direkte kontakten og involveringen som gjør vårt lille prosjekt unikt. Det handler ikke bare om å samle inn penger til en førskole og telle antall hoder som går der. Minst like viktig er brevvekslingen mellom elever og mellom lærere, pedagogiske innspill og diskusjoner, og formidling gjennom bilder og videoer både her og i Gambia. Det er nettopp gjennom vår kompetanse på Bryn og Hammerbakken, i kraft av å være kunnskapsbedrifter, at vi kan bistå Sarjo på Little Bryn og Musa på barneskolen i sine bestrebelser for å heve kvaliteten på skolene. Slik skiller Little Bryn seg fra mer tradisjonelle bistandsprosjekter. Det hjelper lite at mange går på skolen hvis de kommer ut i andre enden uten å kunne lese og skrive. I verste fall er det bortkastede år. Vi traff dr. Momodou Jain på universitetet i Banjul (han underviser også på universitetet i Bergen), som vi delte våre tanker og erfaringer med, og det var påfallende hvor sammenfallende synspunkter vi hadde. Han var imponert over prosjektet, over førskolen, brevene osv. Spesielt interessant fant han vårt engasjement for å oppvurdere de lokale språkene i undervisningen. Vi har startet et samarbeid med ham og med Helga Arntzen (Aktive Fredsreiser og Sutukobas Venner) om å få gjenutgitt en bok med eventyr fra mandinkastammen. Den må imidlertid først oversettes fra engelsk til mandinka!

Også Max Jagne, som har mange års erfaring fra utdanningssektoren i Gambia, er dypt rørt over innsatsen vår. – Dere sender ikke bare penger, sier han, men bryr dere faktisk om hva vi gjør, og hvordan vi må forbedre oss for å gjøre fremskritt. Rektor Musa Secka på barneskolen uttaler seg på samme måte. Et synlig bevis på dette kan beskues ved hovedinngangen på Bryn skole i form av et takkebrev, skrevet på et nydelig dekorert lerret. I følge ham blir arbeidet vårt også lagt merke til i det gambiske utdanningsdepartementet.

De første elevene som gikk på Little Bryn er i dag voksne, og mange har skaffet seg utdanning og jobb. Vi kjenner Agie, som har utdannet seg innenfor datateknologi og som arbeider med å tilby IKT-løsninger til bedrifter og til det offentlige, og Sally, som akkurat har avsluttet hotellfagutdanningen og har fått seg fast jobb på et hotell. Vi vet om folk som arbeider i politiet og som lærere. En av tollerne på flyplassen hjalp oss forbi hele tollkøen da vi ankom Banjul og klarerte raskt bagasjen vår. Han visste jo hvor alle t-skjortene skulle hen. Tidligere Little Brynelever finner vi i dag i alle sektorer i Gambia, blir vi fortalt.

Gambiamarkedet

I år er det 25 år siden Little Bryn åpnet. Det blir markert på Gambiamarkedet den 9. juni på Bryn skole. Elevene på Bryn og Hammerbakken er i full gang med forberedelsene, med en egen elevkomité i spissen for arrangementet. Det blir leker, underholdning, konkurranser, utlodning og salg av egenproduserte varer. Det er heller ingen grunn til å spise middag hjemme denne dagen. Vi håper også at vi får gjester fra Gambia, rektor Sarjo, og ekteparet Baboucar og Awa, som har sittet i skolestyret og vært ressurspersoner helt siden skolen åpnet. Husk å sette av dagen!

Da gjenstår det bare å overbringe takknemmelige hilsener fra folkene i landsbyen til alle dere, barn som voksne, som støtter opp om prosjektet!

Hilsen
Helge Bock
Prosjektleder